GEMEENTE BEUNINGEN

Visie Recreatie en Toerisme gemeente Beuningen 2020

Op naar een vitale recreatieve en toeristische sector!

Inhoud

1 Inleiding 3

2 Waarom een nieuwe visie? 3

3 Bestaand en nieuwe beleidskader 4

4 De vier kernkwaliteiten van gemeente Beuningen 5

5 Het huidige aanbod 5

6 Feiten en cijfers, trends en kansen 6

7 Ambities voor de recreatie en toerisme economie in de gemeente Beuningen 7

1) Inleiding

Gemeente Beuningen biedt heel veel moois! Er zijn legio kansen om dagrecreanten en toeristen te verleiden voor een uitstap of verblijf binnen de gemeente Beuningen.

De economische waarde van recreatie en toerisme[1] is duidelijk: het zorgt voor bedrijvigheid en werkgelegenheid, met name voor praktisch opgeleiden. Maar het belang van deze sector reikt veel verder: goed functionerende bedrijven zijn drager voor het in stand houden en versterken van cultureel-historisch erfgoed en landschappelijke waarden. Daarnaast draagt een sterke recreatie- en toerismesector bij aan een goed voorzieningenniveau voor de eigen inwoners. Denk bijvoorbeeld aan het winkel- en horeca-aanbod in de dorpskernen. Het versterken van recreatie en toerisme is dan ook geen doel op zich. Het draagt bij aan het welzijn en welbevinden van de inwoners van gemeente Beuningen.

Dit is de Visie Recreatie en Toerisme 2020 van gemeente Beuningen: op naar een vitale recreatie- en toerismesector, die recht doet aan de landschappelijke en natuurlijke waarden binnen de gemeente. Een sector die past bij het karakter van de gemeente Beuningen als woongemeente. We schetsen in deze visie onze ambities, met een aanpak op hoofdlijnen en actiepunten voor de komende jaren (2021-2023).

2) Waarom een nieuwe visie?

In 2015 stelde de gemeenteraad van Beuningen de “Visie op recreatie en toerisme” vast.
De hoofdlijnen van deze visie waren:

- Inzetten op en meewerken aan kleinschalige ontwikkelingen die passen bij het gebied.
- Het oeverwallengebied is vooral geschikt voor natuurbeleving en extensieve recreatie.
- Grootschaligere evenementen en ontwikkelingen zijn passend binnen de kernen, op bestaande locaties zoals de Groene Heuvels, Hof van Wezel of anders in het kommengebied.
- Gemeente Beuningen profileren als uitloopgebied van de stad binnen het Rijk van Nijmegen.

Deze punten zijn nog relevant. Wel zijn er redenen om de visie uit 2015 nader uit te werken en te actualiseren:

- In de afgelopen jaren is de toeristische sector in Nederland en in de regio gegroeid. Ook in de komende 10 jaar wordt een verdere groei verwacht. Nu is de sector echter hard getroffen door corona. Ook liggen er kansen, juist omdat de toerist en recreant meer in eigen land of zelfs in de eigen regio vakantie viert of vrije tijd doorbrengt.

- Het aanbod aan toeristische voorzieningen in gemeente Beuningen is nu beperkt, maar er zijn ondernemers die ontwikkelkansen zien en zich melden met ideeën en plannen.

- In de regio werken gemeenten nauwer samen. Zo hebben gemeenten gezamenlijk een Uitvoeringsagenda Recreatie & Toerisme Regio Arnhem opgesteld, met een doorvertaling daarvan voor regio Rijk van Nijmegen.

- De wensen over de profilering van het aanbod in gemeente Beuningen veranderen: promotie intensiveren, waarbij de eigen kernkwaliteiten meer centraal staan.

---

[1] *In deze visie spreken we over recreatie en toerisme. Onder recreatie verstaan we alle vrijetijdsactiviteiten die mensen doen buiten de eigen woning, anders dan een bezoek aan familie/vrienden en regelmatige sportactiviteiten. Toerisme is elke vorm van vrijetijdsbesteding met minimaal één overnachting in een bedrijfsmatige accommodatie (hotel, pension, vakantiepark, camping, bed & breakfast).*

3) Bestaand en nieuw beleidskader

Hoe verhoudt de Visie Recreatie en Toerisme 2020 zich tot bestaande en nieuwe beleidskaders? In het kort uitgelegd: deze visie…

… is een actualisatie van de Visie Recreatie en Toerisme uit 2015, deze komt dus in de plaats van deze visie,

… volgt de uitgangspunten uit de Structuurvisie gemeente Beuningen (2012),

… is aanvullend op de huidige Detailhandelsvisie en Centrumvisie Beuningen (2015)[2],

… is een bouwsteen voor de op te stellen Omgevingsvisie gemeente Beuningen,

… vormt samen met de in 2021 op te stellen Visie Gebiedsontwikkeling Het Broek het kader voor een Omgevingsprogramma Recreatie & Toerisme.

De hoofdlijn van de Structuurvisie Gemeente Beuningen (2012) is samengevat in het motto "groen en dynamisch": "*In essentie is het ruimtelijk beleid er op gericht om ruimte te geven aan dynamiek, waarbij we de groene kwaliteiten van het gebied respecteren en deze waar dat kan versterken.*" De volgende kernambities uit deze structuurvisie vormen het uitgangspunt voor deze Visie Recreatie en Toerisme:

Beuningen: groene flank van de regio Arnhem-Nijmegen
Beuningen heeft de regio veel te bieden…De omgeving van Beuningen is een belangrijke recreatieruimte voor mensen uit Nijmegen…Beuningen wil zich verder ontwikkelen om dé zuidwestelijke groene flank van de regio te zijn.

Versterken en verbinden van landschappen
De combinatie van kwaliteit, variëteit en nabijheid van verschillende typen landschappen vormt een unieke waarde van de gemeente Beuningen…Deze landschappelijke setting maakt Beuningen aantrekkelijk om te recreëren voor zowel de mensen uit Beuningen als voor mensen van buiten de gemeente. Onze ambitie is om de unieke eigenschappen van de verschillende landschapstypen en de onderlinge verbindingen te behouden en te versterken.

Ruimte voor water en recreatie
Beuningen heeft écht iets met water. De ligging aan de Waal en ook het Maas-Waalkanaal is kenmerkend. Maar ook de Weteringen in het Beuningse veld en de Groene Heuvels maken Beuningen tot een typisch waterrijk gebied. Met de ontwikkeling van nieuwe zandwinlocaties Beuningse Plas en H1 (Geertjesgolf) bij Winssen accentueren wij dat beeld nog meer. Ons streven is om de wateren, naast de visuele- en belevingswaarde een (lokale) recreatieve waarde te geven.

[2] *Hoofdlijnen van de centrumvisie die relevant zijn voor recreatie & toerisme:*
- *Centrum Beuningen als plaats om te ontmoeten en te verblijven.*
- *Streven naar een variatie van aanvullende voorzieningen (naast winkels): dag- en avondhoreca, dienstverlening, maatschappelijke en culturele voorzieningen.*
- *Aangenaam en veilig verblijfsklimaat met ruimte voor voetgangers en terrassen in een sfeervolle ambiance.*

4) De vier kernkwaliteiten van de gemeente Beuningen

De gemeente Beuningen ligt in de regio Rijk van Nijmegen en vormt een deel van het Land van Maas en Waal. Vier kernkwaliteiten vormen samen het recreatief-toeristisch potentieel van de gemeente. Deze kernkwaliteiten zijn:

Het rivierenlandschap

De ruige uiterwaarden (natuur), de slingerende dijk (wandelen, fietsen) en het fijnmazige oeverwallengebied (landgoederen, lintbebouwing, fruitboomgaarden, houtwallen, bos en akkers). Deze vormen samen een aantrekkelijk en onderscheidend landschap.

Water

De Waal, recreatieplas Groene Heuvels, het Grindgat bij Weurt, de wijk Beuningse Plas en de Weteringen: deze geven de gemeente een waterrijk profiel. De aanleg van de Beuningse Plas en Geertjesgolf bij Winssen versterkt dit profiel.

Archeologie

Op diverse plekken in de gemeenten liggen archeologische schatten verborgen. Deze omgeving werd in de Romeinse tijd – en ook al eerder – bewoond. Een voorbeeld is het park Grote Aalst in Ewijk. Op deze plek stond ongeveer 2000 jaar geleden een Romeinse villa. De inrichting van het park verwijst naar de archeologische resten die onder de grond liggen.

Kunst

In de gemeente Beuningen staan veel kunstwerken in de openbare ruimte, langs doorgaande wegen, op rotondes en op de dijk. Ook zijn diverse kunstenaars gevestigd in de gemeente: de kunstobjecten van Ronald Tolman zijn goed zichtbaar vanaf de dijk, de Tempelhof in Winssen is op afspraak (met groepen) te bezoeken, en er zijn diverse expositielocaties.

5) Het huidige aanbod

De gemeente Beuningen heeft een diversiteit aan recreatief-toeristische voorzieningen, trekpleisters en bezienswaardigheden:

- Het centrum van Beuningen met een diversiteit aan winkels en horecabedrijven
- Slot Doddendael (landgoed, restaurant en zalen)
- Recreatiegebied en vakantiepark De Groene Heuvels
- het Dijkmagazijn Beuningen met bezoekerscentrum, zomerterras, (milieu-educatieve) activiteiten en excursies
- De kunsttuin Tempelhof Winssen
- De kunstexpositielocaties De Nieuwe Gang (Beuningen), De Noodschuur (Ewijk), Dijkmagazijn Winssen en het Cultuurkerkje (Winssen)
- De Muziekkoepel Winssen
- De uitkijktoren bij het Weurtse Grindgat
- De ruïne van Kasteel Blankenborch
- Camping De Muk
- De Hof van Wezel
- Een divers horeca- en leisureaanbod
- Diverse kleinschalige accommodaties, zoals Bed & Breakfasts

De huidige recreatief-toeristische infrastructuur in de gemeente Beuningen omvat meerdere bewegwijzerde wandel- en fietsroutes, die geheel of gedeeltelijk door de gemeente lopen:

- De fietsroute 'Cultuurhistorie in het Land van Maas en Waal' (knooppuntenroute en borden met QR codes)
- De fietsroute 'Steengoed'. Route langs de erfenis van de baksteenindustrie in het Land van Maas en Waal (knooppuntenroute)
- De Klompenpaden Doddendaelpad en Ambts- en Rijkspad
- Struinroutes door de uiterwaarden

- De wandelroute Walk of Wisdom
- Het Roots Natuurpad voert door de gemeente Beuningen. Deze route (459 km) van Noord-Groningen tot aan de grens met België gaat grotendeels over onverharde paden

In de gemeente Beuningen vinden diverse grote en kleinere evenementen plaats, zoals:
- Down the Rabbit Hole
- Doortocht Vierdaagse Nijmegen
- Lentefeesten Beuningen
- De Kunstroute Beuningen (kunstenaars stellen één weekend per jaar gezamenlijk hun ateliers open voor het publiek en exposeren op diverse locaties)
- Beuningen on Ice
- Vrijpop Beuningen
- Theater Over & Weer
- Molenfeesten Winssen
- Bloeifestival Winssen
- Muziekroute Winssen
- Evenementen en koopzondagen in het centrum van Beuningen

6) Feiten en cijfers, trends en kansen

Toerisme en recreatie leveren een grote bijdrage aan de economie in de regio Arnhem-Nijmegen. Het aandeel in de regionale werkgelegenheid is er bijna 7 procent. Binnen de regio Arnhem-Nijmegen heeft subregio Rijk van Nijmegen (exclusief stad Nijmegen) het grootste aandeel: ongeveer een kwart van de totale bestedingen en werkgelegenheid in regio Arnhem-Nijmegen *(bron: Impactonderzoek Vrijetijdseconomie regio Arnhem-Nijmegen 2018).*

Binnen het Rijk van Nijmegen is de toeristisch-recreatieve sector in de gemeente Beuningen echter bescheiden. Dat is te zien in de onderstaande tabel *(bron: Waarstaatjegemeente.nl)*:

Aantal banen in recreatie/toerisme per 1.000 inwoners (15-75 jaar):		
Beuningen	Regio Nijmegen	Nederland
33,0	45,4	45,4

Aantal vestigingen in recreatie/toerisme per 1.000 inwoners (15-75 jaar):		
Beuningen	Regio Nijmegen	Nederland
8,0	9,5	11,2

De totale werkgelegenheid in de vrijetijdseconomie omvat in de gemeente Beuningen naar schatting 660 banen. Hieronder valt ook een deel van de banen in de detailhandel *(bron: Waarstaatjegemeente.nl).*

Op de korte termijn (2020 en 2021) heeft corona een behoorlijke economische impact op de sector. Het NBTC verwacht in 2020 70% minder internationale bezoekers die naar Nederland komen. Het binnenlandse toerisme zal naar verwachting vanaf 2022 herstellen, het internationale toerisme na 2024. Op langere termijn voorziet het NBTC knelpunten op toeristische plekken in Nederland waar het nu al druk is, maar zeker ook kansen voor andere bestemmingen die nu minder bezocht worden *(Bron: NBTC).*

In de regio Arnhem-Nijmegen trekken de natuur- en recreatiegebieden het grootste aantal bezoekers. Mensen vinden gezondheid en meer bewegen steeds belangrijker. Ook is er meer behoefte aan momenten van bezinning en rust. Daarom zal het wandelen en fietsen in de natuur het belangrijkste bezoekmotief van toeristen en recreanten blijven. Het veelzijdige rivierenlandschap (Land van Maas en Waal) vormt binnen gemeente Beuningen dan ook de

grootste trekpleister. De beste groeikansen in de regio zijn er voor leisure-aanbod (attracties (in- en outdoor), attractiepark en evenementen) *(Bron: Impactonderzoek Vrijetijdseconomie regio Arnhem-Nijmegen 2018).*

7) Ambities voor de recreatie en toerisme in gemeente Beuningen

De kernambitie van deze visie is:

> **"De ontwikkeling van een vitale recreatief-toeristische sector in de gemeente Beuningen, met behoud van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden, versterking van de economische kwaliteit en werkgelegenheid, én passend bij het karakter van Beuningen als woongemeente ."**

Deze ambitie is geformuleerd op basis van de hoofdlijnen van de structuurvisie, de kernkwaliteiten (rivierenlandschap, water, kunst en archeologie), het huidige aanbod en de infrastructuur en de kansen voor de sector. Hieronder hebben we deze ambitie uitgewerkt in vijf actielijnen, met per actielijn één of meerdere concrete actiepunten.

Actielijn 1: Het versterken van recreatief-toeristische voorzieningen

1.1) **Wij stellen in 2021 een Omgevingsprogramma Recreatie & Toerisme op.** Daarin stellen wij de ruimtelijke kaders en mogelijkheden voor toeristisch recreatieve initiatieven in de buitengebieden van gemeente Beuningen (Oeverwallengebied, Het Broek/Groene Heuvels, kommengebied). Eén van de voorwaarden is dat initiatieven goed aansluiten op bestaande landschappelijke waarden.

1.2) Iedereen besteed zijn vakantie of vrije tijd op een andere manier. Doelgroepen worden tegenwoordig met name onderscheiden op basis van leefstijlen. De organisatie Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN) maakt gebruik van de Leefstijlvinder™. **Op basis van al uitgevoerd onderzoek[3] brengen we in kaart hoe het aanbod binnen gemeente Beuningen kan worden doorontwikkeld**, aansluitend op de voor Rijk van Nijmegen en gemeente Beuningen relevante doelgroepen.

1.3) Wij faciliteren de onderlinge samenwerking tussen ondernemers en organisaties. Deze samenwerking is gericht op het sterker profileren van het recreatief-toeristisch aanbod, bijvoorbeeld door middel van arrangementen. **We onderzoeken de wenselijkheid en meerwaarde van een gemeentelijk Platform Recreatie en Toerisme**, waarin ondernemers en (branche)organisaties samenwerken.

1.4) Samen met de gemeenten in regio Arnhem-Nijmegen zorgen we voor **een kennismakelaar/adviseur recreatie en toerisme.** Deze vormt een spil in het web tussen ondernemers, organisaties en overheden, gericht op het vergroten van de kwaliteit en de vitaliteit en de verduurzaming van het aanbod van ondernemers.

Actielijn 2: Het versterken van de recreatief-toeristische infrastructuur

2.1) **Wij dragen bij aan het upgraden van het fietsroutenetwerk**, in samenwerking met TVAN en het Routebureau regio Arnhem-Nijmegen.

2.2) Wij stimuleren **de verbetering van het netwerk van wandel- en struinroutes.** We dragen bij aan het opnemen van routes in het Gelderse wandelnetwerk.

---

[3] *ContinuVakantieOnderzoek*

2.3) Wij stimuleren de (door)ontwikkeling van bestaande fietsroutes, waarbij de thema's kunst, water en archeologie meer centraal moeten staan. **Wij nemen deel aan het project 'Luxe achter de Limes'.** Deze regionale route-app laten wij doorontwikkelen met points of interest en routes in de gemeente Beuningen. Met dit project worden de archeologische schatten zichtbaar gemaakt voor de recreant en toerist.

Actielijn 3: Het vergroten van de recreatieve waarde van het water

3.1) **Wij faciliteren initiatieven van ondernemers en organisaties die een impuls geven aan de recreatie op en aan het water.**

3.2) **Wij onderzoeken de (toekomstige) mogelijkheden om plassen en waterwegen in de gemeente Beuningen meer aan elkaar te verbinden.**

3.3) **Wij zetten ons in voor behoud van het fiets- en voetveer Beuningen-Slijk Ewijk.**

Actielijn 4: De potenties van het gebied 'Het Broek' beter benutten

4.1) **Wij stellen in 2021 een Visie Gebiedsontwikkeling 'Het Broek' op.** Dat doen we in nauwe samenwerking met Leisurelands en gemeente Wijchen. In dit gebied is onder andere vakantiepark De Groene Heuvels gelegen. De Visie Gebiedsontwikkeling en deze Visie Recreatie & Toerisme vormen het kader voor het Omgevingsprogramma Recreatie & Toerisme (zie 1.2).

4.2) **Wij faciliteren in de komende jaren het grootschalige evenement 'Down the Rabbit Hole'** op recreatiegebied De Groene Heuvels.

Actielijn 5: Sterker profileren van het aanbod in gemeente Beuningen

5.1) In de afgelopen jaren heeft de promotie van Beuningen op een laag pitje gestaan. Dat gaan we veranderen: **We intensiveren de promotie en marketing van het recreatief-toeristische aanbod in gemeente Beuningen.** Inwoners van en meerdaagse bezoekers aan Rijk van Nijmegen en de stad Nijmegen vormen een aantrekkelijk bezoekerspotentieel voor dit aanbod.
We versterken en vernieuwen de samenwerking met de gemeenten binnen het Rijk van Nijmegen en met TVAN. Gezamenlijk komen we tot een sterkere en duidelijkere toeristische profilering van Regio Rijk van Nijmegen. Daarbinnen profileren we gemeente Beuningen ook als deel van het Land van Maas en Waal. Dit doen we in nauwe samenwerking met gemeenten Druten, Wijchen en West Maas en Waal. 'Het Verhaal van Maas en Waal' kan als leidraad voor deze promotie dienen. We verkennen welk verhaal en/of bezienswaardigheid in de promotie als 'parel' kan dienen.

5.2) **Wij stimuleren ondernemers en organisaties om (meer) gebruik te maken van het aanbod van TVAN, waaronder het online trainingsprogramma 'Actieve Regioambassadeurs'.** Dit programma bevat diverse thematische en gebiedsspecifieke trainingen, waaronder het Land van Maas en Waal. Ondernemers en hun medewerkers kunnen daarmee hun toeristische kennis over de regio vergroten.